

Nyikos Bettina,

PhD hallgató

Pécsi Tudományegyetem

Állam-és Jogtudományi Kar Doktori Iskola

A helyi jogalkotási negligencia megnyilvánulásai

I. Bevezetés

A helytálló önkormányzati igazgatás megvalósításához és a megfelelő feladatellátás teljesítéséhez nem elegendő csupán a kapcsolódó jogszabályok megléte, szükség van naprakész tudással rendelkező tisztségviselői osztályra is. A helyi önkormányzatok feladatellátásuk kapcsán rendszeres kapcsolatban állnak különböző központi állami szervekkel, ebből adódóan lényeges szerepet játszanak az állam kiegyensúlyozott igazgatásában. Jogalkotási produktumuk a helyi rendeletek, melyek épp olyan kötelező érvénnyel rendelkeznek, mint bármely másik jogszabály hazánkban –tekintettel a jogforrási hierarchia megfelelő alkalmazására-, be nem tartásuk jogi felelősség megállapításához vezet. Azonban, nemcsak a helyi önkormányzatoknak van rendeletalkotási jogosítványa, hiszen rendeletet alkothat a Kormány, a Miniszterelnök, a Miniszterek, a Magyar Nemzeti Bank, illetve az önálló szabályozó szerv vezetője, továbbá említést érdemelnek még a rendkívüli jogforrások, amelyeket az államélet átlagos működésétől eltérő helyzetekben alkalmaznak, de facto rendeleti kormányzást tesznek lehetővé a krízis állapot alatt, ezt követően többnyire hatályukat veszítik. Ezen jogforrások rendszertani elhelyezkedését, egymáshoz való viszonyát az Alaptörvény határozza meg.

„A helyi önkormányzati rendeleteket az Alaptörvény szerint feladatkörében eljárva a helyi önkormányzat törvény által nem szabályozott helyi társadalmi viszonyok rendezésére, illetve törvényben kapott felhatalmazás alapján hozza létre. Fontos, hogy a rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes.”¹ Az Alaptör-

vény mellett e témakört szabályozza még többek között 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól (továbbiakban: Möt.), a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX törvény (továbbiakban: Jat.), illetve a 61/2009. (XII.14.) IRM rendelet a jogszabályszerkesztésről (továbbiakban: Jszt.).

A helyi önkormányzás az állami decentralizáció eredménye, melynek kardinális része az önállóság, az autonómia. Tevékenységük egyik fő szegmense a rendeletalkotás, mely rendkívüli precizitást, odafigyelést igényel. Tanulmányom célja e precizitást igénylő habitus elemzése, értelmezése, felmerülő problémák, rendellenességek kiküszöbölésére irányuló javaslattétel. Dolgozatom elkészítése során említést teszek a helyi rendeletalkotás rendszertani, jogforrási hierarchiában való elhelyezkedéséről, jogalkotásban megnyilvánuló súlyáról, továbbá a helyi jogalkotási negligencia leggyakrabban előforduló eseteit szeretném ismertetni.

II. A helyi önkormányzatokról általánosan

Az önkormányzatok megjelenése az államok decentralizációs tevékenységéhez kapcsolódik, fogalmi elemeit tekintve kiemelhetjük az önállóságot, hiszen egyfajta önigazgatással rendelkeznek. Kiemelendő továbbá, hogy emberek közössége által van irányítva, amely kötelező döntéseket hoz a kommunához tartozó csoportokra vonatkozóan. Több típusuk alakult ki az évek során, ilyen például az intézményi, köztestületi, érdekképviseleti, nemzetiségi, vallási önkormányzatok, viszont dolgozatomban kizárólag a helyi önkormányzatokkal foglalkozom. A helyi önkormányzatoknak, mint a helyi közhatalom gyakorlójának viszont kettő típusa van, vannak területi, megyei önkormányzatok –ide tartozik a megyei jogú város, továbbá a főváros önkormányzata- és települési, illetve településrészi önkormányzatok, amelyek által alkotott rendeleteket vizsgálni fogom. Érdemes említést tenni Budapest önkormányzati rendszerét illetően, hiszen kétszintű. Áll egy fővárosi önkormány-

¹ 2011. évi Magyarország Alaptörvénye, Szabadság és felelősség 32. cikk (2)-(3) 2017/2.

zatzból, amely települési és területi önkormányzat is egyben, illetve 23 kerületi önkormányzattól, melyek települési önkormányzatként működnek.

Szervezeti felépítésükre tekintettel a feladat- és hatásköröket illetően a Képviselő-testület gyakorolja, amely ellátja mind az államigazgatási feladatokat, és az önként vállalt feladatokat is egyaránt. Megyei szinten e szervet Közggyűlésnek hívjuk, melynek tevékenységét a megyei önkormányzati hivatal segíti. A helyi Képviselő-testületet a polgármester vezeti, akit az adott közösség választ meg az országgyűlési választásokat követő évben. Eltérő módon alakul ez megyei szinten, hiszen a megyei közgyűlés elnökét a megyei Képviselő-testület tagjai közül választja megbízatása idejére. A következő létfontosságú szervei a bizottságok, melyeket a sarkalatos törvény, az Möt. alapján hoznak létre. Kiemelhetjük még a jegyzőt, mint vezető megbízású köztisztviselőt, akinek a rendeletalkotásban van kiemelkedő szerepe, a már említett Képviselő-testülettel együtt. E szervek kooperatív módon együttműködve alkotják a helyi önkormányzatot, mint az önkormányzati igazgatás egyik szegmensét.

III. Helyi önkormányzatok kapcsolata a központi államigazgatási szervekkel

A helyi önkormányzatok és az állami szervek kapcsolata napjainkban összefonódott, igen összetett modellt alakult ki a decentralizáció következtében. Az Möt. részletesen szabályozza e kapcsolatokat:²

A különböző korrelációk közül kiemelendő az *Országgyűléssel* való kapcsolata, hiszen e szerv alkotja meg a helyi önkormányzatok jogállására, feladat- és hatásköreit érintő, kötelező szervtípusaira vonatkozó, működésének garanciáit, anyagi eszközeit és gazdálkodásának alapvető szabályait. Továbbá, az Országgyűlés döntést hoz az Alaptörvény-ellenesen működő Képviselő-testület feloszlásáról a Kormány javaslata alapján. E napirendi pont tárgyalására meg kell hívni az érintett polgármestert is, illetve dönt az állam területi tago-

zódásáról, továbbá - az érintett önkormányzatok véleményének kikérése után - a megyék összevonásáról, szétválasztásáról, határainak megváltoztatásáról, elnevezéséről és székhelyéről, valamint a fővárosi kerületek kialakításáról.

A *köztársasági elnök* szerepe is igen kardinális, melyet az Möt. taxatív felsorol:

a) dönt az érintett helyi önkormányzatok kezdeményezésére városi cím adományozásáról, továbbá a község alakításáról, egyesítéséről, a községegyesítés megszüntetéséről, a város, község elnevezéséről;

b) megbízza az illetékes *kormányhivatal vezetőjét* - ha az Országgyűlés a helyi Képviselő-testületet feloszlata -, hogy az új Képviselő-testület megválasztásáig terjedő időre gyakorolja azokat a feladatokat és hatásköröket, amelyeket a jogszabály a polgármesternek állapít meg, halaszthatatlan esetben döntsön olyan ügyekben, amelyek a Képviselő-testület átruházható hatáskörei.

A *Kormány* a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter irányításával, a kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét.

Megemlíthető még a *helyi önkormányzatokért felelős miniszter* szerepe, melyet szintén az Möt. taxatív felsorakoztat:

a) közreműködik a helyi önkormányzatok feladatát és hatáskörét, a polgármester, a főpolgármester, a kormányhivatal tevékenységét érintő jogszabályok, közjogi szervezetszabályozó eszközök és egyedi állami döntések tervezeteinek előkészítésében;

b) közreműködik a helyi önkormányzat meghatározott kölcsönfelvételére vagy más kötelezettségvállalására vonatkozó kormányzati hozzájárulás megadásánál;

c) összehangolja a helyi önkormányzatok működésével összefüggő településfejlesztés, gazdálkodás, valamint az egyes adatbázisokkal kapcsolatos kormányzati feladatok ellátását;

d) koordinálja a helyi önkormányzatok rendelkezésére bocsátott fejlesztési források fel-

² 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól 2017/2.

használására kiírt pályázatokat, továbbá a helyi önkormányzatok gazdálkodását érintő jogszabályi feltételek kialakítását;

e) közreműködik az önkormányzatok feladatfinanszírozási rendszeréhez szükséges, továbbá kormányzati döntéseket megalapozó önkormányzati adatok gyűjtésében, rendszerezésében;

f) jogosult a kincstár önkormányzatok gazdálkodását érintő helyszíni vizsgálata elrendelésére;

g) jogosult az államháztartás információs rendszerének valamennyi, az államháztartás önkormányzati alrendszerére vonatkozó adatának megismerésére, rendszerezésére;

Valamint megemlíthető *helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszter*, aki helyi önkormányzatokért felelős miniszterrel egyetértésben:

a) irányítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét;

b) kezdeményezi a Kormánynál az Alaptörvénnyel ellentétesen működő helyi Képviselő-testület feloszlására vonatkozó országgyűlési előterjesztés benyújtását;

c) előkészíti az Országgyűlés és a köztársasági elnök hatáskörébe tartozó területsszervezési döntéseket;

d) a kormányhivatal javaslatának megvizsgálását követően kezdeményezi a Kormánynál annak indítványozását, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja felül az önkormányzati rendelet Alaptörvénnyel való összhangját.

Kiemelhetjük a *minisztert is*, aki feladatkörében eljárva igen széleskörű jogosítványokkal rendelkezik:

a) meghatározza a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a jegyző, a kormányhivatal államigazgatási feladatai ellátásának szakmai szabályait és ellenőrzi azok érvényesülését;

b) a rendelkezésre álló forrásokra figyelemmel szabályozza a helyi önkormányzatok által fenntartott intézmények működésének szakmai követelményeit, az intézmények dolgozóinak képesítési előírásait, ellenőrzi az előírások érvényesülését;

c) az a) és b) pontban említett ellenőrzés eredményéről tájékoztatja a helyi önkormányzatot, javaslatot tesz a hiányosságok meg-

szüntetésére, kezdeményezheti, hogy a Képviselő-testület tárgyalja meg az ellenőrzés tapasztalatait, törvénysértés esetén tájékoztatja a helyi önkormányzatokért felelős minisztert és a kormányhivatalt;

d) tájékoztatja a helyi önkormányzatot a központi ágazatpolitikai célokról, a szabályozási eszközökről, és biztosítja számukra az ágazati feladatok ellátásához szükséges információt;

e) a helyi önkormányzatoktól - ágazati feladatai körében - adatokat és tájékoztatást kérhet, amelyet az önkormányzat köteles teljesíteni;

f) a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott címen és feltételekkel a helyi önkormányzat részére a helyi önkormányzatokért felelős miniszter koordinálásával pénzügyi támogatást nyújthat.

Végezetül kapcsolatban állnak még *országos önkormányzati érdekszövetségekkel*, amelyek jogalkotási feladatokra, intézkedések megtételére vonatkozó javaslatot tehetnek, konzultációt folytathatnak a Kormánnyal a helyi önkormányzati rendszert, valamint a helyi önkormányzatok által ellátott közszolgáltatásokat érintő stratégiai kérdésekről és a központi költségvetés önkormányzatokat érintő kérdéseiről.

Tehát a helyi önkormányzatok tevékenységük, feladatellátásuk során számos állami szervvel kerülnek kapcsolatba, melyek kontrollálják, valamint segítik a működésüket.

IV. Törvényességi felügyelet és a rendeletalkotási folyamat

Az előző pontban tisztán látható, hogy a helyi önkormányzatok önállósága, működésüket tekintve csupán részleges, hiszen számos ponton érintkeznek állami szervekkel, amelyek által alkotott követelményeknek kötelezően meg kell felelniük. E gondolatmenetet erősíti a törvényességi felügyelet intézménye, melynek alkotmányos szükségszerűsége evidens, sokkal effektívebb eszközöket foglal magába, mint a korábbi törvényességi ellenőrzés. Az ellenőrzés egy sokkal gyengébb kapcsolatot feltételez az önkormányzat és állami szervek között, míg a

felügyelet, már a beavatkozási lehetőséget is magába foglal, amely önkormányzatoknál részben gazdasági, pénzügyi, állami felügyeletet is jelent. A helyi önkormányzatok vagyonának két fő szegmense van: törzsvagyon és üzleti vagyon. Utóbbival szabadon rendelkezik, így azon a részen az állam nem gyakorol felügyeletet, viszont a hitelfelvétel, illetve feladatfinanszírozási rendszerén keresztül az állam szintén befolyást gyakorol.

Az önkormányzati rendelet egy olyan jogszabály, amelyet az önkormányzat törvényi felhatalmazás alapján konstruál a helyi sajátosságoknak megfelelően, illetve olyan társadalmi viszonyok rendezésére szolgál, melyeket magasabb szintű jogszabályok nem rendeznek.

Tekintettel arra, hogy a helyi önkormányzati rendeletek nem lehetnek ellentétesek magasabb szintű jogszabályokkal, a helyi önkormányzatok alapvető kötelessége, hogy a hazai jogszabályok változásaihoz igazítsák helyi rendeleteiket megfelelően mind a hazai, illetve az uniós jogszabályoknak. Maga a rendeletalkotási kezdeményezés származhat törvényből, jogalkalmazói, illetve Képviselő-testületei indítványból. Kiemelendő, hogy e jogszabály területi hatálya kizárólag az önkormányzat közigazgatási területére terjed ki. „Az önkormányzati rendelet esetében a helyi önkormányzat közigazgatási területén a természetes személyekre, jogi személyekre és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre, az 5. § (1a) bekezdés szerinti esetben a társulásban részt vevő helyi önkormányzatok, az 5. § (1b) bekezdés szerinti esetben a társult Képviselő-testületben részt vevő települési önkormányzatok közigazgatási területén a természetes személyekre, jogi személyekre és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezetekre terjed ki.”³ A jogszabály előkészítőjének az előzetes hatásvizsgálat elvégzésével fel kell mérni a szabályozás várható következményeit. Az előzetes hatásvizsgálat eredményéről az önkormányzati rendelet esetén a helyi önkormányzat Képviselő-testületét kötelezően tájékoztatni kell. Az előkészítés fázisa változó, hiszen a legtöbb esetben az

önkormányzati rendelet tárgya határozza meg az előkészítő szervezetet is, viszont ezzel nem arra szeretnék utalni, hogy mellőzhetővé válik a jegyző, mivel jogszabályt ezt kizárja, viszont nem jogszabályellenes, mi több esetenként evidens, hogy egy szakmai szervezet is részt vegyen e procedúrában.

A hatásvizsgálat során vizsgálni kell különböző impulzusokat, mint például társadalmi gazdasági, költségvetési hatásokat, megalkotás szükségességét, meg nem alkotásának következményét, a megalkotás indokát, célját, valamint a jogszabály alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételeket. Amennyiben a rendelet tervezete elkészült, e folyamatot követi a véleményezési szakasz. Véleményezési szakasz a rendelet tárgyától függően más- más szervet, szervezeteket érinthet. Véleményezhetnek tehát bizottságok, jogalkalmazók, lakosság –közszemlére tétel útján-, illetve a társadalmi szervezeteknek is kiemelkedő szerepe lehet. Végül a tervezetet a Képviselő-testület elé terjesztik, a szakszerű előterjesztésben pedig kétség kívül a jegyzőnek van a legnagyobb szerepe. A rendeletek elfogadása általában két fordulóban történik, majd ezt követően a jegyző megalkotja a végleges rendeletet, majd ő és a polgármester is egyaránt kézjeggyel látja el. Végezetül a jogszabály az önkormányzat honlapjára, illetve az njt.hu weboldalra feltöltésre kerül, illetve kihirdetik a helyben szokásos módon. A helyi rendelet a jogforrási hierarchia legalján helyezkedik el, így az önkormányzati rendelet más jogszabállyal nem lehet ellentétes. Az Alaptörvény szerint helyi önkormányzat a rendeletet a kihirdetését követően azonnal megküldi a fővárosi és megyei kormányhivatalnak. „Ha a fővárosi és megyei kormányhivatal az önkormányzati rendeletet vagy annak valamely rendelkezését jogszabálysértőnek találja, kezdeményezheti a bíróságnál az önkormányzati rendelet felülvizsgálatát. A fővárosi és megyei kormányhivatal kezdeményezheti a bíróságnál a helyi önkormányzat törvényen alapuló rendeletalkotási vagy határozathozatali kötelezettsége elmulasztásának megállapítását. Ha a helyi önkormányzat a rendeletalkotási vagy határozathozatali kötelezettségé-

³ 2010. évi CXXX törvény a jogalkotásról 6.§ (2) b) 2017/2.

nek a bíróság által a mulasztást megállapító döntésben meghatározott időpontig nem tesz eleget, a bíróság a fővárosi és megyei kormányhivatal kezdeményezésére elrendeli, hogy a mulasztás orvoslásához szükséges önkormányzati rendeletet vagy önkormányzati határozatot a helyi önkormányzat nevében a fővárosi és megyei kormányhivatal vezetője alkossa meg.”⁴

A Kormány a fővárosi-és megyei kormányhivatalok útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét, amelyet a Törvényességi Felügyeleti Főosztályon keresztül lát el. A törvényességi felügyelet célja a helyi önkormányzat Képviselő-testületének, bizottságainak, polgármesterének, jegyzőjének, amennyiben van, részönkormányzatának, társulásának jogszerű működésének vizsgálata. A felügyeleti eszközök repertoárja igen sokszínű, közülük a rendeletalkotással kapcsolatos konstrukciót szeretném közelebbről megvizsgálni.

Az Mötv. részletes leírást ad erre vonatkozóan: „Amennyiben az önkormányzati rendelet Alaptörvénybe ütközik, a kormányhivatal a miniszter útján kezdeményezi a Kormánynál a rendelet alkotmánybírósági felülvizsgálatát, ha a törvényességi felhívás, illetve a kezdeményezés a Képviselő-testület vagy a társulási tanács összehívását illetően, valamint e törvényben meghatározott esetben a Képviselő-testület vagy a társulási tanács ülésének összehívása eredménytelennek bizonyult.

A kormányhivatal az indítvány tervezetét a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletéért felelős miniszternek történő megküldésével egyidejűleg megküldi az érintett helyi önkormányzatnak is.

A kormányhivatal kezdeményezheti a Kúriánál az önkormányzati rendelet jogszabállyal való összhangjának felülvizsgálatát. A bírósági eljárás megindításával egyidejűleg az indítványt a kormányhivatal megküldi az érintett helyi önkormányzatnak.”⁵ Megállapítható, hogy a

jogszabályok megalkotását követően két alkotmányos szervnek is megküldhető Alaptörvényesség esetén az Alkotmánybírósághoz, a rendelet más jogszabállyal való összhangjának való vizsgálatát pedig a Kúria végzi. A helyi önkormányzatok azonban nem csak rendeleteket, hanem határozatokat is alkothatnak, melyek felülvizsgálatát pedig a közigazgatási és munkaügyi bíróság végzi.

Megállapítható, hogy a rendeletalkotás folyamata igen komplex és a felette álló felügyeletnek manapság igen nagy hatása van, hiszen ritkábban találkozhatunk hanyag jogalkotókkal, bár a törvényességi felügyelet fennállása sem hozta magával a hibátlan helyi rendeletalkotást. Továbbra is találkozhatunk formai, tartalmi zavaros értelmezhetetlen rendeletekkel, amelynek kiküszöbölése viszont kardinális fontosságú, hiszen a jogalkotó esetleges hanyagsága, szakmai hiányosságai következtében mind a jogalkalmazó, mind a jogszabály címzettjei kedvezőtlen következményeket szenvedhetnek el, igazságtalanság érheti őket, amelynek eredményeképp jogbizonytalanság keletkezhet. Ennek maradéktalan megvalósítása nem érvényesül a fennálló törvényességi felügyelet mellett sem. A továbbiakban pedig az ezzel kapcsolatos jogalkotási kritériumok megvalósulását szeretném vizsgálni a Jszt. és a Jat. jogszabályok vonatkozó rendelkezésinek megfelelően.

V. Negligencia megnyilvánulási formái

Az önkormányzati rendeletek kontrolljának igen csak fontos szakasza zárult le 2011-ben, hiszen 2012-ben az Mötv. jelentős reformokat hozott, melyekhez ekvivalens módon minden helyi önkormányzatnak meg kell és kellett felelnie. A tanulmány célja, hogy esetleges kisebb-nagyobb helyi jogalkotók által elkövetett hibák kiküszöbölésére felhívja a figyelmet, egyfajta iránymutatást nyújtva a precizitás, jogszabályoknak való megfelelés irányába. Sajnálatos módon a hibák

⁴ 2011. évi Alaptörvény 32. cikk (4)-(5)

⁵ 2011. évi CLXXXIX. törvény Magyarország helyi önkormányzatairól 136§ (1)-(2)

központi szinten is számos helyen számtalanszor megtalálhatók, jóval gyakoribb és színe-sebb az előfordulásuk helyi önkormányzati szinten, ahol esetenként igazi „gyöngyszemek” bukkannak fel a jogalkotási produktumok között.

1. Rendelet hiánya

Találkozhatunk olyan településekkel, amelyek egy-egy kötelezően megalkotandó szervezeti működési szabályzatot (továbbiakban: SzMSz), költségvetésről szóló rendelet vagy egyéb tárgyú rendeletalkotásra vonatkozó kötelezettségüket teljes mértékben elmulasztják, számos ilyen település található. Ilyen például a Pest megyei Dömsöd, ahol ugyanis njt.hu oldalán nem található az SzMSz, viszont a település internetes oldalán megtalálható.⁶ Ugyanezzel a szituációval találkozhatunk Hálásztelek város esetében.

2. Több hatályban lévő rendelet

A dereguláció, mint jogi fogalom a jogi szabályozás visszaszorítását jelenti, amelynek célja a jogszabályok számának csökkentése, feleslegessé vált jogszabályok megsemmisítése, hatályon kívül helyezése, amely a joganyag egyszerűbbé, átláthatóbbá tételéhez járul hozzá. A jogalkotó, jelen esetben a jegyző és Képviselő-testületnek figyelme nem csak a regulációra kell, hogy kiterjedjen, hanem kötelességük az is, hogy a különböző okokból feleslegessé vált jogszabályoktól, jogszabályi rendelkezésektől megtisztítsák és ezzel védelmezzék a jogrendet.

A feleslegessé vált, illetve elavult jogszabályok hatályban tartása egy idő után áttekinthetlenné tennék a jogrendet, ezzel a jogbiztonság követelményét rombolnák le. E pont az előző bekezdéshez szorosan kapcsolódik, hiszen vannak olyan települések is, amelyek esetében több hatályban lévő rendelettel találkozhatunk.

Felmerül a kérdés, hogy vajon melyik az alkalmazandó a több hatályos rendelet között? Ilyenek például a Baranya megyei Babarc⁷,

ahol 2015, 2016 és 2017-es költségvetési rendelet is hatályban van, továbbá a település internetes felülete sem található.

Hasonló a helyzet még például Csertő vagy Pest megyei Dány Községek esetében, ahol 2014-től minden költségvetési rendelet megtalálható és hatályos, Csertő önkormányzat-hoz pedig szintén nem találtam kapcsolódó internetes felületet, viszont Dány Községhez igen, azonban a költségvetési rendelet és az SzMSz feltöltésére ebben az esetben sem került sor.

3. Rendelet megjelölése

A Jszt. rendelet mellékletében találhatunk egy támpontot a rendelet megjelölését illetően: „.../... . (...) önkormányzati rendelete”

A helyi jogalkotásban e jelölés alkalmazásával kapcsolatban több változattal is találkozhatunk. Az egyértelmű minta ellenére is, amely alapján a rendeletszámot egy „/” jellel választjuk el az évtől, majd az évet követően pontot teszünk, a kelezések kiírásánál a hónapot római, a napot arab sorszámmal tüntetjük fel gömbzárójelek között, s ez után helyezzük el az „önkormányzati rendelete” kifejezést, ezzel kizárva a rövidítések alkalmazásának valamennyi változatát.

A jogalkotó szerv megjelölését illetően két fajta lehet egyrészt maga a Képviselő-testület vagy pedig a Közgyűlés. Íme, mindkét variánsra egy helyes megjelölés:

- Szekszárd Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének 27/2014.(XII.23.) önkormányzati rendelete

- Dombiratos Község Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2011. (IV.13.) önkormányzati rendelete az Önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzatáról

Azonban meg kell említenünk, hogy számos a fentiekől eltérő megjelölések léteznek, amelyek sokszor figyelmetlenségből eredeztethető elírások. Például:

⁶ <http://www.domsod.hu/rendeletek/2017/2>.

⁷ http://njt.hu/njt.php?onkormanyzati_rendeletek

- „Ipolydamásd Község Önkormányzat Képviselő-testületének 9/2014 (XI.21.) önkormányzati rendeleteb AZ ÖNKORMÁNYZAT SZERVEZETEI ÉS MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATÁRÓL”⁸ Egyértelműen látható, hogy milyen kritériumoknak nem felel meg a megnevezés. A jogalkotó szervezet helyesen megnevezi, majd az év után nem található pont a dátum pedig szintén helytelenül szerepel, végül az „önkormányzati rendeletb” kifejezést használja, amely vélhetően egy gépelési hibából ered. Megállapítható, hogy a felsorakoztatott problémák egy kis odafigyeléssel könnyen kiküszöbölhetőek lettek volna
- „Nyíregyháza Megyei Jogú Város képviselő-testület 18/2017(IV.28.) A helyi iparüzési adóról”⁹ Szabolcs-Szatmár-Bereg megye megyeszékhelye Nyíregyháza, mint megyei jogú város önkormányzati rendeletét nem a Képviselő-testület fogja alkotni, hanem a Közgyűlés, tehát a jogalkotó szerv helytelenül került feltüntetésre. Továbbá az év után nincs pont, viszont a nap után kettő darab is látható, végül nem került kiírásra az önkormányzati rendelet kifejezés sem.
- Nyíregyháza Megyei Jogú Város egyik rendeletében egy másik tipikus hibát véltem felfedezni: **„NYÍREGYHÁZA MEGYEI JOGÚ VÁROS KÖZGYŰLÉSÉNEK 27/2003. (V. 29.) számú r e n d e l e t e a nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletéről”**¹⁰ A jogalkotó a megjelölésbe beépítette a kötelező tartalmi elemeken kívül a „számú” kifejezést, amely természetesen hibaként jelenik meg.
- Pincehely Nagyközség esetében a hivatalos oldalon nem található az SzMSz, viszont a település oldalán letölthető, ahol a rendelet megjelölése igen csak hiányos: „Pincehely Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének/2014.(XI.) önkormányzati rendelete Pincehely Nagyközség Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról” Okkal hiányolhatjuk a rendelet sorszámát és a dátumot, hiszen kötelező tartalmi elem a megjelölésnél.
- „Létavértes Városi Önkormányzat Képviselő-testületének 4/2014.(II.11.) Ör.számú rendelete A köztisztviselők munkavégzéséről és juttatásairól szóló rendelet megalkotása”¹¹ A rendelet megjelölése szintén hibás, hiszen „Ör.” mint önkormányzati rendelet szókapcsolat kötelező tartalmi elem rövidítése tilos, továbbá a „számú” kifejezéssel kapcsolatban jogszabálynak való megfelelést már fentebb kifejtettem.
- „Város Önkormányzata Képviselő-testületének 1/2005 (I.20.) önkormányzati rendelete a településrendezési feladatok megvalósítását biztosító sajátos jogintézményekről”¹² Az alábbi példában nem látható, hogy melyik város önkormányzati rendeletéről rendelkezik a Képviselő-testület, illetve az év után lemaradt a pont. (Hajdúszoboszló)

A felsoroltakon kívül számos példát találhatunk a hivatalos internetes oldalon, a felsoroltakon kívül néhány esetben fordul elő helyesírási hiba, illetve itt-ott lemarad az év, illetve a dátumok után a – magyar helyesírási szabályokban is általánosan alkalmazott- pont. Felsorolásomban legtipikusabb hibákat igyekeztem felsorolni.

8

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg1ed4dr1e0dt1ee0em9cj4by9cb0cb7ca8bz7bw6p>

9

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg3ed8dr5e08dt1ee8em3cj6by9bz0bw9ce4cc7bx0b>

10

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg6ed7dr0e01dt8ee7em4cj1by0ca5cb4cb7cf2bx7h>
2017/2.

11

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg8ed1dr4e01dt4ee9em4cj3by0by7bx6ca3bx6cb5l>

12

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh9eg6ed3dr2e09dt8ee9em8cj3bx8by7bw6cb7bw0cd7l>

4. Preambulum

A jogszabályok általában a következő részekre tagolhatók: preambulum, bevezető rész, általános-részletes rendelkezések, záró rendelkezések és mellékletek. A helyi rendeletek is hasonló részekre tagolhatók, annyiban különböznek, hogy a Jszr. 51. § (1) bekezdése függvényében az önkormányzati rendelet preambuluma nem tartalmazhat. Preambulum egy ünneplés hangvételű bevezető rész, amely a jogalkotó célkitűzéseit foglalja össze. A Jszr. 51. § (1) bekezdés szerint a preambulum a jogszabály normatív tartalommal nem rendelkező logikai egysége, amely Alaptörvényben megjelölt törvényhozási tárgykörben megalkotni kívánt törvényben alkalmazható. (2) Az Alaptörvényben megjelölt törvényhozási tárgykörben megalkotni kívánt törvény preambuluma tartalmaz. (3) A preambulumban ismertethető a szabályozás előzménye, indoka és célja, valamint rögzíthető olyan elvi, elméleti tétel, amelyet a törvénytervezet szakaszaiban a normatív tartalom hiánya miatt nem lehet rendezni. Preambulum – mint ahogy az előzőekből is következik – csak törvénytől alkalmazható, illetve az Alaptörvény-módosítás tervezetében. A rendelet tehát bevezető részt tartalmaz, amely szintén nem rendelkezik normatív tartalommal. A bevezető rész a jogszabály megalkotásához szükséges – a vonatkozó alcímben meghatározott – érvényességi kellékek felsorolását és a jogalkotás aktusára utaló kifejezést foglalja magában. A jogalkotói hatáskör lehet eredeti és származékos is. Példa ezekre:

Eredeti: „Ipolytölgyes Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 143. § (4) bekezdés a) pontjának felhatalmazása alapján, a Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (1) bekezdés d) pontja szerinti feladatkörében eljárva a következőket rendeli el.”¹³

Származékos: „Hajdúszoboszló Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 1. §-ának (2) bekezdésében, 10. § (1) bekezdésében, 25. § (3) bekezdés b) pontjában, 26. §-ában, 32. §

(1) bekezdés b) pontjában és (3) bekezdésében, 45. §-ában, 48. § (4) bekezdésében, 58/B. § (2) bekezdésében, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 18. § (2) bekezdésében, 131. § (1) bekezdésében, valamint a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 74. § (5) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában és a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdésében meghatározott feladatkörében eljárva a következő rendeletet alkotja.”¹⁴

Megállapítható, hogy preambuluma igen kevés önkormányzat alkalmaz manapság a helyi rendeletében, azonban elvétve még találhatunk néhány kuriózumot: Preambulumot alkalmaztak például az alábbi SzMSz-ben:

„Cibakháza nagyközség Jász-Nagykunszolnok megyében, a megyeszékhely Szolnoktól délre a Tisza folyó bal partján a megye délnyugati részén a Tiszazug kistérségben helyezkedik el. Megközelíthető a rajta áthaladó 442. sz. úton.

Első okleveles említése 1465-ből való, de a forrásokból következtetni lehet, hogy már az Árpád-korban lakott hely volt. A XVI. század elejétől mezővárosként emlegetett Cibakháza a hódoltság alatt elpusztult, újjátelepítése 1717 után indult meg. Mint a Tiszazug legjelentősebb katolikus települése, a környék egyházi központjává vált. A korábbi mezővárosi rangját 1832-ben szerezte vissza a fontos tiszai átkelő- és vámszedőhely. Az 1848/49-es szabadságharc alatt többször kiemelt stratégiai szerepet játszott.

A nagyközség lakossága döntően katolikus vallású, gazdasági profilja a földművelés és állattenyésztés, vezetékes ivóvízhálózattal, vezetékes földgázhálózattal, szennyvízcsatorna hálózattal, kábeltelevízió hálózattal, korszerű telefonhálózattal rendelkezik.

A község 2010. január 1-jei állandó népességszáma: **4437 fő**.

13

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg5ed0dr9e04dt7ee4em7cj2cd1bw0cb9bz6by1e>
2017/2.

14

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg7ed2dr9e04dt1ee4em9cj2bx1by2bx9bz8cc5cf2d>

Cibakháza Nagyközség Önkormányzata önállóan, szabadon, demokratikus módon, széles körű nyilvánosságot teremtve intézi a település közügyeit, gondoskodik a közszolgáltatásokról, a helyi hatalom gyakorlásáról, a mind ezekhez szükséges feltételek megteremtéséről, támogatja a lakosság önszerveződő közösségeit.”¹⁵ A preambulumból ebben az esetben értesültünk a település történelmi múltjáról a lakosság vallási ideológiájáról, továbbá arról, hogy mivel rendelkezik a település, mint például szennyvízcsatorna hálózat, de egy szót nem tudhatunk meg a szabályozás előzményéről, céljáról vagy indokáról, amely tulajdonképpen a preambulumban alkalmazásának a lényege. A preambulumban egy másik település is Cibakházához hasonló tartalommal alkalmazta. Bogoyiszló 7/1997. (IV.17.) SzMSz-ében¹⁶ is a lakosságot feltérképező bevezető részként használta. De mint már említettem ez a helyi önkormányzati rendeleteknek nem lehet része, azonban elgondolkodtató ennek az alkalmazása például egy díszpolgári cím adományozása, vagy kitüntetésekkel kapcsolatos tartalmú rendeletek esetén.

Tahitótfalu Község¹⁷ rendeletét szeretném még e szakasz alatt kiemelni, hiszen olyan megoldást tartalmaz, amelyről jogszabály nem rendelkezik. A település jogalkotója a rendelet megnevezését, jogalkotói hatáskörének megállapítását követően tartalomjegyzéket ismertet a fejezetekre vonatkozóan.

5. Fejezetek jelölése

A Jszr. 40. § (2) bekezdése alapján, „a fejezetet megjelölése - az alábbi sorrendben –

- a) a fejezetnek a pozitív egész számokból képzett sorozatát római számmal,*
- b) a szerkezeti egység típusának megnevezését nagy kezdőbetűvel és*
- c) a fejezet címét nagy kezdőbetűvel foglalja magában.*

Továbbá e jogszabály 1. melléklet 3.2 pontjában is kitér a fentiek jelölésére, amely a következőképp alakul: „{a fejezet pozitív egész számokból képzett száma római számmal}. **Fejezet** {A fejezet címe nagy kezdőbetűvel}”

Számos rendelet tekintetében hiányzik a fejezetek megjelölése. Ilyen például:

– „Bénye Község Önkormányzat Képviselő testületének 5/2014 (XI.12.) számú önkormányzati rendelete az önkormányzat és szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról”¹⁸

– „Jászládány Nagyközségi Önkormányzat Képviselő-testületének 6/2015. (II.23.) önkormányzati rendelete A szervezeti és működési szabályzatról”¹⁹

Számos olyan esettel is találkozhatunk, ahol helyesen fejezetekre tagolják a rendeleteket, azonban ezt nem feltétlenül helyesen teszik:

„I.FEJEZET A KÉPVISELŐTESTÜLET SZERVEZETE ÉS MŰKÖDÉSE

II. FEJEZET A KÉPVISELŐTESTÜLET BIZOTTSÁGAI,

III. A TELEPÜLÉSI KÉPVISELŐ FEJEZET,

IV. FEJEZET, A POLGÁRMESTER

V/A. FEJEZET AZ ALPOLGÁRMESTER

V/B. FEJEZET Együttműködés a Roma Nemzetiségi Önkormányzattal

VI. A JEGYZŐ

Szerkesztés...VII. FEJEZET Hatályon kívül helyezve *20

VIII.FEJEZET ÖNKORMÁNYZAT TÁRSULÁSAI

IX.FEJEZET HELYI NÉPSZAVAZÁS, NÉPI KEZDEMÉNYEZÉS

X.FEJEZET AZ ÖNKORMÁNYZAT VAGYONA

XI. FEJEZET ZÁRÓ ÉS ÉRTELMEZŐ RENDELKEZÉSEK *7”²⁰

Fegyvernek SzMSz-e nem felel meg Jszr. pontjainak, hiszen egyrészt a fejezet kifejezést csupa nagybetűvel írja, illetve V/A és V/B fejezet is megjelenik, természetesen helytelenül. Továbbá a VII. Fejezet

¹⁵

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg6ed5dr4eo3dt0ee7em8cj9cd0cb1bz4ce7bw8k>

¹⁶

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg9ed0dr7eo2dt9ee2em7cj2bx9bw8ce5ce2cd9by0h>

¹⁷

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg9ed2dr3eo0dt3ee8em7cj6by7by2bz5bw8cc5cc6p2017/2>

¹⁸

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg7ed0dr7eo4dt5ee2em1cj4ce5bz8bw9bw0cc9e>

¹⁹

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg5ed6dr1eo0dt3ee4em9cj0by1cb2cb9ca6bx7cb6d>

²⁰

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg1ed6dr1eo8dt5ee2em7cj2by3bx2bw1bw2bx7by2c>

tartalmilag teljesen hiányzik. Mind ezeken túl értelmezhetetlen szövegrészekkel is találkozhatunk, mint például „szerkesztés”, amely egyebekben többször megtalálható a rendeletben.

Egervölgy SzMSz-ében pedig egyetlen egy Fejezettel találkozhatunk. **„I. Fejezet Az önkormányzat és feladatai”**²¹

Balassagyarmat költségvetési rendeleteiben tekintetében már találkozhatunk fejezetekkel, de egy apró figyelmetlenség okán megemlíthető: „I. fejezet, II. fejezet III. fejezet, IV. fejezet, V. fejezet VI. fejezet, VII. fejezet, Vegyes zárórendeletek”²² Látható, hogy a jogalkotó a fent említett c) pontot figyelmen kívül hagyja, illetve az utolsó rész tekintetében mellőzi a fejezet megjelölését. Salgótarján viszont igen sajátos megoldást használ: „ELSŐ FEJEZET, MÁSODIK FEJEZET, HARMADIK FEJEZET, NÉGYEDIK FEJEZET, ÖTÖDIK FEJEZET HATODIK FEJEZET HETEDIK FEJEZET, NYOLCADIK FEJEZET”²³ Nagykőrös esetében viszont a fejezetek jelölése teljes mértékben hiányzik, arab sorszámokkal szerepelnek a címek: **„1. Általános rendelkezések, 2. A költségvetés főösszegei, főösszegek részletezése, 3. Eljárási szabályok, 3. Szakaszok jelölése, 4. A költségvetés végrehajtásának ellenőrzése, 5. Záró rendelkezések”**²⁴ Balatonboglár esetében a fejezet jelölése a következő módon történt: **„ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK, II. FEJEZET, III. Fejezet, IV. Fejezet”**²⁵

„Besenyőd Község Önkormányzata Képviselő- testületének 11/2014. (X. 17.) önkormányzati rendelete Besenyőd Község Önkormányzata és Szervei Szerkezeti Működési Szabályzatában”²⁶ sem sikerült

eleget tenni a követelményeknek, hiszen kettő darab második fejezettel találkozhatunk, illetve a szerkezeti egységek minden egyes betűjét nagy betűkkel jelölték, amely szintén jogszabályba ütközik.

- a) „I. Fejezet ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK”
- b) „II. Fejezet AZ ÖNKORMÁNYZAT SZERVEI, AZ ALPOLGÁRMESTER ÉS A BIZOTTSÁGOK”
- c) „II. Fejezet A KÉPVISELŐ-TESTÜLET MŰKÖDÉSE”
- d) „III. Fejezet ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK”

6. A szakaszok jelölése

A Jszr. 42. §- a értelmében „ a szakaszok megjelölése - az alábbi sorrendben -

- a) a szakasz pozitív egész számokból képzett arab sorszámát és
- b) a § jelet foglalja magában.”

Kiemeli a jogszabály, hogy arab sorszámokból kell állnia a szakaszoknak, amely ugyebár egymást követő folyamatosan növekvő számozást jelent. Egervölgy SzMSz-ében a szakaszok megjelölésével kapcsolatban a sorrendiségben hiba történt, hiszen hiányzik a harmadik, negyedik, ötödik szakasz, illetve az első szakasz jel után pont található. „1.§. 2.§ 6.§ 7.§ 8. § 9.§ 10.§ (...) stb.”²⁷

Örményes Község rendeletében igen nagy összevisszaság található, hiszen az első szakaszt még római sorszámmal jelölik, majd a második harmadik negyedik szakasz teljes egészében hiányzik. A tizedik szakasz jelölését megtalálhatjuk, ugyan tartalom nem kapcsolódik hozzá **„I. § 5.§ 7.§**

²¹

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg9ed6dr5e00dt7ee0em3cj8ce3cb0ce9bz2cf7g>

²²

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg3ed4dr7e06dt5ee0em7cj0by5cb4ca7bw6ce1ca2e>

²³

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg3ed2dr1e04dt3ee8em7cj6by7cb4cd9bw8bx3by2n>

²⁴

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg1ed4dr3e00dt7ee0em5cj8by5cb6by3ce8cd5cd4m2017/2>

²⁵

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg5ed4dr1e04dt1ee2em3cj2by3bx4cd9bx2cc3bw6n>

²⁶

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg6ed5dr2e09dt2ee1em0cj5cf8ce3bx2ca5cb80>

²⁷

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg9ed6dr5e00dt7ee0em3cj8ce3cb0ce9bz2cf7g>

10.§ (tartalmilag hiányzik) 11.§(...) 16.§ 18.§(...)stb.”²⁸

Fegyvernek Község jogalkotója rendszeresen alkalmaz a szakasz jel után pontot, továbbá abszolút összevisszaság jellemzi a szerkezetét, mivel a fejezet megjelölése rossz, szakaszok megjelölése szintén, bekezdések megjelölése változó, pontok megjelölése szintén hibás, illetve a növekvő sorrend sem szerepel hibátlanul, néhol kimaradnak számok.

„ I. FEJEZET A KÉPVISELŐTESTÜLET SZERVEZETE ÉS MŰKÖDÉSE

1./ Az önkormányzat feladata, hatásköre

6. §.(1) Az önkormányzati törvényben kötelezően előírt feladatok mellett az önkormányzat önként is vállalhat feladatokat:

- a./ Gazdasági Programjában
- b./ éves költségvetésének keretében
- c./ eseti döntéssel, melynek pénzügyi fedezetét a költségvetés módosítása során biztosítja.

2.Az önkormányzat Gazdasági Programjában, éves költségvetésében határozza meg a feladatellátás (törvényben előírt, önként vállalt) mértékét.

3.A feladat megvalósítások sorrendje:

a./ elsőként az önkormányzati tv-ben előírt feladatokat valósítja meg az önkormányzat;

b./ a helyi népszavazáson megszavazott feladatok megvalósítása;

c./ a Gazdasági Programban foglalt feladatok;

d./ ezt követően kerülhet sor az egyéb feladatok megoldására.

(4) Az önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait a rendelet 6. sz. melléklete tartalmazza.

7. §. Hatályon kívül helyezve *21

7/A. §. Hatályon kívül helyezve *20

2./ A szervezetre vonatkozó előírások”²⁹

²⁸

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg4ed1dr8eo7dt8ee3em2cj7bx0ca1by8ce9cb0cc3h>

²⁹

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg1ed6dr1eo8dt5ee2em7cj2by3bx2bw1bw2bx7by2c>

³⁰

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg6ed1dr2eo9dt4ee5em0cj1bz2cf7ca4cc3bw4j>
2017/2.

Edve Község jogalkotója a következő jelölési módot alkalmazta: „1. §. 2, § 3. §. 4,§ 5,§, (...) 15,§.”³⁰ A pont és vessző szinte minden elhelyezkedési kombinációját láthatjuk.

Szeged Megyei jogú Város Önkormányzata igen sajátos módon sorakoztatja fel a szakaszait, még pedig minden szakasz elé Ö.r. rövidítést helyez. „Ö.r. 1.§ Ö.r. 2.§ (...) stb.”³¹

Megállapíthatjuk, hogy a szimpla szabályozástól eltérő megvalósítás is létezik, amely a megalkotást követő ellenőrzéssel, egyszeri átolvással könnyen kiküszöbölhető lenne.

Ezekon kívül számos egyéb megoldással találkozhatunk, ilyen például Gánt Község Önkormányzata Képviselő-testületének 11/2015. (X. 13.) önkormányzati rendelete „a helyi építési szabályzatról szóló 9/2005. (VII. 15.) sz. rendelet” módosításáról³², amelyben egyöntetűen használ arab sorszámokat § jel használata nélkül. A konkrét rendeletben a §-jel használatának méltatlan nélkülözése az alábbi sorrendiséget eredményezi az arab számok vonatkozásában: 1, 1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 1, 2, 1, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 3, 1.

7. Bekezdések jelölése

A Jszt. 44. § (4) bekezdése alapján „a bekezdéseket szakaszonként újrakezdődően, egy-egy szakaszon belül pozitív egész számokból képzett, zárójelek közé foglalt arab számozással kell megvalósítani.” Kiemelendő, hogy a Jszt. a zárójelek alatt gömbzárójelet ért. Ezen szakasz alkalmazásával kapcsolatos számos pontatlansággal találkozhatunk.

Valószínűleg rengeteg jogalkotó elkövette azt a hibát, hogy nem nézte meg a jogszabály mellékletét, hiszen a zárójelek egész tárháza

³¹

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg6ed5dr4eo7dt0ee3em2cj7by0cb9cb0bz9cd0bw1d>

³²

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh7eg2ed9dr6eo7dt8ee5em0cj7bx8by9cd0cd5bz2ca5f>

megtalálható a rendeletekben, illetve néhol a zárójel alkalmazása is mellőzött.

Székesfehérvár Megyei Jogú Város SzMSz-ében teljes mértékben elmulasztotta a jogalkotó a gömbzárójeles jelölést. „1. 2. 3. 4. stb.”³³

Hajdúszoboszló Város esetében a gömbzárójel helyett két „/” jel közé zárja a sorszámot a jogalkotó, sőt még hozzáilleszt néhol betűket is, természetesen helytelenül. Néhol pedig tartalmilag üres bekezdéseket sorakoztat fel.

„5. § /1/

/2/ A szennyvíz-csatorna hálózatra való utólagos rákötés esetén a lakossági hozzájárulás mértékét 1. és 2. számú melléklet tartalmazza.

/2a/ Az 1. és 2. számú mellékletben nem szereplő szennyvíz-csatorna hálózatra történő utólagos rákötés esetén a lakossági hozzájárulás mértéke 20.000,- Ft/bekötés.

/2b/ A lakossági hozzájárulás teljes összegének megfizetését a szennyvíz-csatorna hálózatra történő rákötési igény benyújtásától számított 12 hónapon belül kell teljesíteni.

/2c/ A lakossági hozzájárulás megfizetése kizárólag a befogadó gerincvezeték kiépítésének részarányos költségét és a rákötés lehetőségének biztosítását foglalja magában.³⁴

/3/ Gázvezeték építéshez: 30.000,- FT/ingatlan

/4/ Útépítéshez/ a/

b/ A pályázat elbírálásánál elsődleges szempontok a beruházás gazdaságossága, valamint az építőközösség %-ban kifejezett szervezettsége.

/5/”³⁴

Csécse Község³⁵ 3/2015. (II.26.) önkormányzati rendelet esetében változatos megjelölést alkalmaztak, amely a következő

módon alakult a 11.§- on belül: „1. 2. 3. 4. (5)”.

Hasonlóképpen Kazincbarcika 8/2013.(IV.19.) SzMSz-ében³⁶ is megtalálható az imént említett jelölések, viszont a 12. §- on belül a következő jelölést alkalmazza: „1/”.

8. Pontok jelölése

A Jszr. 37. § (1) bekezdés alapján „*Jogszába ly tervezete jelöletlen szerkezeti egységet nem tartalmazhat.*

A Jszr. 48. § (1) bekezdés értelmében „*a pontok a latin ábécé kisbetűivel és a „)” jellel vagy pozitív egész számokból képzett arab sorszámokkal jelölhetőek meg.*

(2) *bekezdése szerint: Több mint tizenöt elemű felsorolást csak pozitív egész számokból képzett arab sorszámokkal lehet megjelölni.*”

A jogszabályi szövegből egyértelműen következik, hogy minden pontot jelöléssel kell ellátni, azonban számtalan esetben találkozhatunk jelöletlen bekezdésekkel. Kiváló példa erre Bercel Község rendelete, ahol a jogalkotó francia bekezdésekkel jelöli a pontokat: „11.§. (2) A Képviselő-testület jogosult dönteni:

-az intézményi többletbevételek felhasználásáról,

-szabad pénzeszközök felhasználásáról.”³⁷

Cserhátszentiván Község rendeletében a jogalkotó pontot és „/” jelet használ a pontok megjelölésére „12.§ A képviselőtestület felhatalmazza a polgármestert, hogy évközben a folyamatos működéshez szükséges intézkedéseket tegye meg:

a./ A „helyi önkormányzatok működőképessége megőrzését szolgáló kiegészítő támogatás”- ra kiírt pályázatot nyújtsa be.

³³

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg7ed8dr1e08dt1ee6em7cj6by3ca6ce3bz2cd1by2h>

³⁴

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh4eg7ed2dr3e04dt5ee6em5cj6bx9by8bx9bz0cd7bx4l>

³⁵

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg4ed7dr8e01dt6ee7em8cj7bx2bw7bx2ca1cc0cc1o>
2017/2.

³⁶

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg8ed5dr4e01dt0ee3em8cj5cf2cb3by4cb1f>

³⁷

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg5ed8dr9e02dt1ee6em7cj2by5by2by1cd8ca7cf8h>

b./ A bevételek realizálásától (ezen belül is a./ pontban megpályázott támogatástól) függően, a likviditás megőrzése érdekében a további intézkedéseket (szükség szerint folyószámla hitelkeret, munkabér hitel igénybe vétele) tegye meg.”³⁸

Héhalom Község rendeletében a következő megoldás található, illetve esetében a bekezdés megjelölése is helytelen.:

„/4/ Az önkormányzat fejlesztési kiadásai célonként:

Óvoda épületének felújításához önerő: 3.333.000 Ft

- Járdá felújítás: 667.000 Ft
- Óvoda kerítés felújítása: 525.000 Ft (...)

Tiszaderzs Község igen sajátos megoldást alkalmaz: „ 3. § (4): a)□□ b)□□ c)□□ d)□□ (...) stb.”³⁹ Minden pont után a helyes megjelölés mellett egy üres négyzettel különíti el a pontokat egymástól.

Kőtelek Község rendeletében a pontok a következőképp alakulnak: „7. § (3): 1.) 2.) 3.) 4.) 5.) 6.)”⁴⁰ illetve a továbbiakban megtalálható a betűs jelölés is ugyanezen logika mentén: a.) b.) c.) (...) stb.

Tahitótfalu Község esetében a rendelet 6. § pontjában egyaránt használ pötty jelölést majd ezt a sort betűkkel fejezi be, melyek után pontot és „/” jelet alkalmaz.

„(1) A Képviselő-testület a Szociális Bizottságra ruházza az alábbi hatásköreinek gyakorlását:

- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló, többször módosított 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 48. §-ban meghatározott

hatásköröket, első fokon (a Bizottság döntésével szemben benyújtott fellebbezésről a Képviselő-testülete határoz),

- a szociális célú tűzifa támogatást,
- eseti segélyezés, a szociális étkeztetés a házi szociális gondozás és az idősek-ről való gondoskodás,
- a kiskorú veszélyeztetettségének megelőzése, illetve a kialakult veszélyeztettség megszüntetése, testi, lelki, egészségének, családban történő fejlődésének elősegítése,
- a családok külön jogszabályban meghatározott szociális és mentálhigiénés ellátása és a családi rendszer működési zavarainak megelőzése,

f./ a személyes gondoskodást nyújtó intézményekbe történő beutalás.

g./ a Képviselő-testület a pénzügyi- és természetbeni- szociális és gyermekvédelmi ellátásokról szóló 3/2015.(II.26.) önkormányzati rendeletében meghatározott hatásköröket.”⁴²

Nyíregyháza Város SzMSz-ében többféle jelölésekkel találkozhatunk a pontokkal kapcsolatban. A skálán a következők szerepelnek:

„1.§ (4) belül helyes jelölés: a) b) c) d) e) f)

19.§ (1) belül a) b) c) d) e) f) g) h.)

25.§ (4) belül a. b. c)”⁴³

Kübekháza rendeletében a betűk után a gömbzárójel helyett vesszővel találkozhatunk, kivéve az e pont esetében.: „13. § (2) a, b, c, d, e”⁴⁴

Székesfehérvár Megyei Jogú Város rendeletében 15-nél hosszabb felsorolást alkalmazott a jogalkotó és ezt nem sorszámokkal tüntette

38

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg6ed5dr0eo5dt8ee5em0cj1by8by5cf0bw1by6cc3c>

39

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh3eg2ed3dr4eo9dt0ee1em6cj7cb0cd7cf0bx1cf2e>

40

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh2eg7ed8dr3eo2dt9ee4em3cj8bz3cb2by5ce2bx1g>

41

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg7ed2dr9eo2dt9ee0em9cj8by1by2cc3bz0cc1bw8p>
2017/2.

42

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg9ed2dr3eo0dt3ee8em7cj6by7by2bz5bw8cc5cc6p>

43

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh6eg5ed6dr1eo2dt9ee8em3cj8by9cb4bz3cf0ca3by8g>

44

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg2ed7dr8eo5dt6ee3em4cj9cd0by7cc8bz7bz8i>

el, amely szintén formai hibának számít. „10.§ (1) a. b. c. d. e. f. g. (...) n. o. p.”⁴⁵

9. A rendelet kihirdetése

A jogalkalmazásban az egyik legfontosabb kritérium, hogy a jogalkalmazó meghatározza, hogy mit alkalmaz és meddig, illetve amit hatályon kívül helyeztek ne alkalmazza. Azt, hogy mikortól kell alkalmazni a rendeleteket arra a kihirdetés napja adja meg a választ, figyelemmel a felkészüléshez szükséges időtartamra. Jat. 2. § (3) bekezdése szerint „A jogszabály hatálybalépésének időpontját úgy kell megállapítani, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a jogszabály alkalmazására való felkészülésre”. E rendelkezésnek Hodász Nagyközség rendelete nem tett eleget: „(1) Ez a rendelet 2017. február 15-én lép hatályba. *Záradék: A rendelet kihirdetve 2017. február 15.-én 14:00 órákor.*”⁴⁶ Megállapíthatjuk, hogy nem telt el megfelelő idő a jogszabály alkalmazására való felkészülésre. A Jat. nem tiltja meg a kihirdetés napján való hatályba lépést, azonban rögzíti, hogy ebben az esetben a hatályba lépés napját órában kell meghatározni. Diósjenő rendeletében⁴⁷ például hiányzik a rendeletben a záró rendelkezés és egyúttal a rendelet kihirdetése és hatálybalépésének ideje is.

Mátraszele Község rendeletében a következő módon alakul a kihirdetés megjelölése:

„6.§. 1. Ez a rendelet a kihirdetése napját követő napon lép hatályba.

(2) A rendelet kihirdetéséről a jegyző gondoskodik.”⁴⁸ Ebben az esetben nincs megjelölve a kihirdetés napja, így a hatályba lépés napja sem egyértelmű, továbbá visszautalva „A bekezdések jelölése” c. pontra, ez esetben egy szakaszon belül eltérően jelöli a bekezdéseket a jogalkotó.

VI. Összegzés

A példákon keresztül egyértelmű következtést vonhatunk le arra vonatkozóan, hogy valamennyi hiba kiküszöbölhető lenne, ha a jogalkotó a Jat. és Jszt. szabályai alapján készítene el egy-egy rendelettervezetet. Kulcsfontosságúnak tartom, hogy helyi önkormányzat szintjén egy sarkalatos, illetve alapvetően kulcsfontosságú jogszabályként alkalmazzák és ismerjék a jogalkotók az említett jogforrásokat, továbbá javasolnám, hogy a kötelező továbbképzéseken hangsúlyosabbá tegyék a számonkérésüket, továbbá kötelezővé tenni a kodifikátor képző tanfolyamokat. Mind ezek mellett megemlíthető, hogy számtalan olyan esztétikai hibákkal, elírásokkal is találkozhatunk, amelyek az elektronikus felületre való áthelyezés során merülnek fel, felmentve ez által a jogalkotókat a neglignencia alól. Bár sok esetben a megalkotást követően egy átfogó ellenőrzés is javítana a rendelet minőségén. Mánapság érvényesül már törvényességi felügyelet, ennek ellenére még igen széles a jogalkotási hibák repertoárja, amely remélhetőleg a jövőben kizárólag csökkenni fog. A Jat. 2. § (1) bekezdése szerint alapvető követelmény, hogy a jogszabálynak a címzettek számára egyértelműen értelmezhető szabályozási tartalommal kell rendelkeznie. Fontos tehát mind a tartalmi és formai szabályok alkalmazása, hiszen elsődleges szempont, hogy jogszabályok egyértelműek legyenek és a helyi közösség javát szolgálják, amelyen kidolgozott érdekegyeztetési módszer alkalmazása nélkül igen nehéz, illetve lényeges, hogy komolyan is vegyék a címezettjeik a betartásukat, hiszen esszenciális jelentőségű, hogy a már megfogalmazott rendelkezések betartására, illetve alkalmazására is sor kerüljön.

⁴⁵

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh0eg7ed8dr1eo8dt1ee6em7cj6by3ca6ce3bz2cd1by2h>

⁴⁶

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh8eg5ed0dr7eo4dt1ee0em3cj6by7bx4by3by6cf3bw0m2017/2>

⁴⁷

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg2ed9dr4eo3dt6ee7em2cj3cd2cd9cb6ce7ce0i>

⁴⁸

<http://njt.hu/njtonkorm.php?njtcp=eh5eg4ed5dr2eo9dt6ee1em0cj5by6by3cf6cd9cb2cb5l>